

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre 12 kor.
 Fél évre 6 kor.
 Negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Földes Ede
 könyvkereskedése
 Beth'án-utca 2. sz. alatt,
 hova úgy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Komoly feladatunk.

A szabadelvűpárt ünnepélyes szervezkedése után komoly és nehéz kötelességek várnak mindnyájunkra. Kötelességünk hazafias programunk győzelmét biztosítani, keresztül vinni. De ezt csak úgy érhetjük el, ha összetartunk éppen e program keretében, mely az 1867. XII. t.-cz. alapjára áll. Bizonyára vannak számosan közöttünk, kiknek egy és más tekintetben eltérő nézeteik, óhajtaik vannak. Így van ez minden más párt keretén belül is. De mivé lennének a pártok, ha nem volna közös megfontolással létesülő közmegegyezés, melynek sikeres keresztülvitelért nem mondana le egyik is, másik is egyes, most nem valószínű kedvező idejéről, kivált ha azok bizonyos egyeni népszerűséget szereznek gazdájuknak? Nemde a széthúzás lenne a következő, mely gyengítene, később semmivé tenné a pártot?

Megelégedéssel jegyezhetjük fel, hogy a nagyenyedi kerület szabadelvű pártja Deák Ferencz születésének 100-ik évfordulóján híven őrizi a haza bölcsének szellemi hagyatékát, mint olyan közkinccset, melyből csak áldás, meggyugvás fakad, s mely a nemzeti fejlődés útján való haladásunk biztos irányítója.

Minket ez utról le nem térít sem guny, sem gáncs. Ám haladjon más uton, a kinek tetszik; mi annyit megteszünk, hogy hazafias indulattal figyelmeztetjük a várható veszélyekre, de ha nem hallgat a jó szóra: ám menjen tovább. De sem magunkat, sem miénket elhárítani nem engedjük, hazánkat, vármegyénket pedig megvédjük minden olyan törekvés és támadás ellen, mely az eddig köztünk volt jó egyetértést, polgártársainknak nyugalomát megzavarva, beláthatlan károkat okozna mindnyájunknak. E vármegye megtudja becsülni az alkotmányos élet bekés fejlődésének áldásait s éppen azért — vallás és nemzeti különbség nélkül — nem fogja nyugodtan nézni, hogy boldogtalan heccelezők nagy nemzeti ideálok ürügye alatt évtizedek fáradságos munkáját esetleg semmivé tegyék. Éppen ez okból tartunk össze szilárdul és utasítsunk vissza erélyesen minden illetéktelen tolokodást, bármennyire is kiabálja az ő különleges, csallhatatlan extra hazafi voltát. A szomorú tapasztalatok eléggé meggyőzték már arról, hogy mit értünk el e nagyszerűen szájjas hazafiak (?) okvetetlenkedései folytán. Elég volt már a romlásból, veszteségből!

A szabadelvű párt szervezkedő gyűlése. Megalakulás.

Folyó hó 4-én delelőtti 11 órakor kezdődött a nagyenyedi választó-kerület szabadelvű választóinak párt-szervező gyűlése. Régtől hangoztatott óhajta valósult meg ez alkalommal, a mely annál erősebbé vált, minél tolokodóbban kezdtek fejüket felújni a politikai éretlenség bolond-gombái.

Kétszázra mehetett azok száma, kik a vármegyeház nagy termébe ez alkalomra, helyből és vidékről felgyűlekeztek.

A lelkes hangulatu gyűlést, mint korelnök, Szilágyi Farkas ev. ref. lelkész nyitotta meg a következő beszéddel:

„Uraim! Tisztelt Polgártársak! Eljöttnek láttuk az idejét, hogy a nagyenyedi országgyűlési képviselő választó-kerület mindazon polgárai, kik az 1867-ik évi közjogi alapon állanak, régi szabadelvűek és volt nemzeti pártiak szervezkedjünk, párttá tömörüljünk egy és ugyanazon lobogó alatt.

Az országos szabadelvűpárt elveit valló polgárai ezen országgyűlési képviselő választó-kerületnek politikai érveiknek kifejezést adtak ez ideig is országgyűlési képviselő választások, vármegyei törvényhatósági gyűlések és más politikai színezetű összejöveteleik alkalmával, kivették az őket megillető részt a hazánkat érdeklő közügyekhez való hozzászólásból becsülettel, igaz hazaszeretettel, de már rég nem úgy mint szervezett párt, hanem csak mint ugyanezen elveket valló egyes polgárok.

Ezen szervezeten állapot, nézetünk szerint a párt

erejére, tudatos és sikeres működésére előnyösnek teljességgel nem mondható.

A szervezetségben mindig erő rejtett és erő rejlik. Ellenben a szervezetség a sikeres működésre felhasználható erő egy részét és pedig rendszeren a nagyobb részét lekötö, megbénítja.

Valamint a hadseregnek, mely véres csatatereken küzd, szervezettel kell bírnia, ha sikerrel akar harcolni nagy esznek diadaláért, nagy célok eléréséért, ugy szervezettel kell bírniok a politikai pártoknak is, ha a hazai közügyekben kellő tájékozottsággal akarnak hozza szótani s azt óhajtják, hogy nyilatkozataik szabályszerűleg történjenek és súlylyal bírjanak.

A szervezetség hiányát van hivatva pótolni országgyűlési képviselő választó-kerületünkben a mostanra összehívott pártgyűlés.

Tisztelt polgártársak! A nagyenyedi választó-kerületnek az 1867-ik évi közjogi alapon álló polgárai, régi szabadelvűek és volt nemzeti pártiak ma lobogót bontanak.

Ezen lobogó alatt küzdeni fogunk alkotmányunk sértettségéért, a magyar állam egységéért erősüléért, virágzásáért, boldogulásáért, becsületéért és dicsőségéért kitartással, hazafiai lelkesedéssel.

Azon szellem fog vezetni eme nagy célokért folytatandó küzdelmeinkben, mely Alsó-Fehér vármegyének hagyományos dicső szelleme. Az a szellem, mely az 1848-iki törvényeinkben megtestesülést nyert.

Sorakozásra hívjuk fel ezen lobogó alá választó-kerületünk minden polgárát, kik az 1867-ik évi kiegyezési alapon állanak és azon meggyőződésben élnek, hogy ezen alapon is, igaz hazafiai érzés által indítva megfontoltsággal párosult erélylyel küzdve, a kiegyezési törvények szellemét követve, a kockázatait gondosan kerülve, egymást megbecsülve, egymásnak a haza javára irányuló politikai nézeteit kölcsönösen tisztelve sikerrel lehet munkálni forrón szeretett hazánk állami megszilárdulását, alkotmányos fejlődését, erősülését és boldogulását.

Tisztelt polgártársak! hittel, bizalommal s jövőnk felől erős reménnyel folytassuk a hazafias munkát hazánk eme történelmi emlékekben felelte gazdag szép vidékén mint szervezett, szentesített alkotmányunkhoz szilárdon ragaszkodó, koronás királyunkhoz rendíthetetlen hűséggel viseltető, hazafias érzésű politikai párt.

Hazánk állami megszilárdulása, közgazdasága, ipara, kulturája fejlesztése érdekében tegyük meg mi is mindazt önzetlenül, igaz hazaszeretettel által indítva, mi erőnkbelől tölk s a jó eredmény bizonyára el nem marad. Mert igaza van koszosus költőnknek Vörösmarty-nak, midőn így szól:

„Az nem lehet, hogy ész, erő,
 És oly szent akarat,
 Hiába sorvadozzanak
 Egy átok suly alatt.“

Hazánk boldogítására irányuló hazafias küzdelmeink közben emlékezzünk gyakorta a haza bölcsének Deák Ferencznek eme mondására:

„Igaz ügy mellett a tiszta és szilárd akarat s a kölcsönös méltányosság minden akadályt legyőzhetnek. Az igaz ügynek mindig van jövője, ha azt erély és okosság támogatják. Cselekedjünk erélyesen, de megfontolva.“

Ezek előre bocsátása után pártgyűlésünket megnyitom.“

A sokszoros tetszésnyilatkozattal megszakított szép beszéd után Váró Ferencz, kollégiumi tanár programot terjesztett elő a szervezkedés alapjául. A program a következő:

A nagyenyedi választókerület szabadelvű választó polgárai aggodalommal látják, hogy a magyar nemzet és állam politikai viszonyai ez idő szerint súlyosabbakká váltak, mint voltak bármikor 1867. óta, s a jelenlegi nemzedék értébe.

Ennek nyugtalanító hatása alatt szükségét érzik annak, hogy összetartva párttá szervezkedjenek és politikai álláspontjukat is kifejezeten körvonalazzák.

A szervezkedő párt, mai gyűléséből, a következő kijelentést teszi.

A válságos politikai helyzet gyors orvoslása minden

pártnak első sorban az országos szabadelvű pártnak hazafias kötelessége.

Nekünk bizodalomunk van e pártnak a haza bölcsétől öröklött elvei alapján való nagy hivatása iránt, a melynek betöltésében készséggel támogatjuk.

Rendületlenül ragaszkodunk az 1867. évi kiegyezés szelleméhez. Meggyőződésünk, hogy ezen az alapon, a korona és a nemzet között való kölcsönös bizalom, a törvényhozás pártjainak önzetlen hazafiasága és bölcs mérsékeltisége, a törvényisztelet és igazságszeretet minden tényező részéről együtt, minden körülmények között s így a mostani bonyodalmakban is, ezeknek legyőzésével, biztosítható fogják nemzeti jogaink épset, hazánknak a nyugodt fejlődést, a béke áldásait.

E haza minden polgárait szemben politikai követelesül valljuk a nemzet, az alkotmány, az egységes magyar korona iránt való egyenes hűséget.

A véderő szilárdaságának az 1867. évi XII. t.-cz.-ben körülírt védelmi közösségnek óvása mellett, kifejezeten akarjuk, hogy a hadseregben a trón iránt való hagyományos hűséggel együtt a magyar hazaszeretet és vitézség ősi erényei példaadólág és lelkesítőleg ápoltsanak és elevenesüljenek s e vegre a nemzeti jelleg a magyar hadseregben mint az összes hadsereg kiegészítő részében a paritásnak megfelelően érvényre jusson.

Akajuk továbbá az 1848. évi törvények szabadelvű rendelkezéseinek fejlesztését. Elvünk, hogy közművelődésünket általában tiszta hazafiaság s nemzeti jellem hasa át s a választófalakat hazánk különböző ajku lakói közt ledöntse a műveltségben való egység.

Közgazdasági érdekeink a földmívelés, ipar és kereskedelem tereen gondos ápolást kívánunk, részint termelésünk fokozása és olcsóbbá tetele, részint kedvezőbb piacok szerzése és biztosítása által. Élesztünk kell a kereskedelmi életre való szellemet és versenyre képesé tenni iparunkat, hogy nemzetünk e tereen se legyen az utolsók közt. Egető kérdésnek érezzük a kisbirtokosság és a kisiparos osztály mostoha helyzetének törvényhozói intézkedésekkel sürgős javítását.

Igazságszolgáltatásunk s főleg a közigazgatás tereen kívánatos újítások a közjölétnek, elégedettségek s így állami létünk szilárdulásának, — a tisztviselői fizetésrendezés az állami eletszervek egészséges működhetésének érdekében fogjuk, kétségtelenül eredményesen s mielőbb foglalkoztatni országunk szabadelvű kormányát.

Kijelentjük, hogy pártunk adandó alkalommal mindig csak oly képviselőjelöltet támogat bizodalommal és szavazataival, a ki kívánataink és politikai varadalmaink összességét magáénak vallja s valósításuk hű munkálását igéri.

Ajánljuk e határozati javaslat elfogadását; ennek alapján a nagyenyedi választó kerület szabadelvű pártjának szervezését: elnök, alelnök, tanácsadó bizottsági tagok választását; a határozat és a megalakulás közlését a megyebeli választó-kerületek szabadelvű köreivel.

A pártprogramot először Szász József, Alsó-Fehér megye alispánja támogatta hatásos beszéddel.

„Az előadott program — ugymond — a választó-kerület és az egész megye szabadelvű választói érzelmeinek, hazafias, alkotmányos felfogásának hű tükre. Így érzi a párt minden tagja, mert ezen alapon vagyunk képesek tovább fejleszteni alkotmányos törekvéseinket, ezen érjük el azon vívmányokat, miket elérnünk sikerült. Ezen alapra támaszkodva kölcsönös bizalommal és jóakarattal, egymást megértve voltunk képesek nagy célokat elérni, az egyetértést, összetartást vármegyénk lakosságában vallás és felekezeti különbség nélkül fentartani. Ezen program méltó és helyes folytatása lesz eddigi álláspontunknak. Meg van győződve, hogy a szellem, mely minket összekapcsol, ezen újalakulás által meg fog erősödni. Ismeri a vármegye lakosságának érzelmeit, jogos követeléseit, törvényiszteletét, szabadságszeretetét; azért vallja szerencsésnek a programot és ajánlja elfogadásra.

Dr. Gard a Kálmán ügyvéd az előterjesztett program elfogadását a következő indokkal támogatta:

„1867-ben kétségtelen, hogy a nemzet többsége jónak és helyesnek tartotta azon kiegyezést, mely az 1867. XII. t.-czbe foglaltatott.

Me, midőn e mellett vagy ez ellen kell állást foglalni, az elhatározást két kérdés eldöntése praerjudikálja.

Első kérdés, hogy fennforogtak-e ma is azon okok, melyek 67-ben a kiegyezést indokolták tettek? Akkor az uralkodó volt kedvezőtlen helyzetben szerencsétlen kimenetelű háborui után, nem a nemzet és mégis a nemzet többsége annyira érdekeben állónak tartotta a közös ügyek törvényes szabályozását a már hivatkozott törvény szerint, hogy kész volt tisztán méltányosságból minden jog, cím nélkül a régi időkből felhalmozott osztrák államadosság egy részének fizetését is magára vállalni.

Sem nemzetközi helyzetünk, sem bölcs számbeli és vagyonbeli gyarapodásunk azóta nem változott ugy meg,

hogy ma az akkor jónak elfogadott alapot elhagyni indokoltnak tarthatnók.

A törvényen kívüli állapot azonban, melyben vagyunk, a legujabban felmerült összejövetel korona és nemzet között a közös védelem eszközeinek az állandó hadseregnek vezérlete és vezénylete, illetve ezen jogok természetébe és tartalmába, a szétválás mellett gondolkodóba kell ejtsenek a fölött is, hogy vajon nem-e okok ezen jelenségek arra nézve, hogy abban a közjogi alaphoz fejlődésünknek és pedig nemzeti fejlődésünknek gátját és akadályát lássuk?

Nem korhadt-e el a 36 év alatt az életérős intézménynek valamely gyökérszála, mi miatt vágyaink és jogos törekvéseink azon alapon ki nem hajthatnak?

Mindazon okok fölött, végül az ausztriai törekvések a dualismus ellen, a szétválás mellett gondolkodóba kell ejtsenek a fölött is, hogy vajon nem-e okok ezen jelenségek arra nézve, hogy abban a közjogi alaphoz fejlődésünknek és pedig nemzeti fejlődésünknek gátját és akadályát lássuk?

Nem a törvény és nem a megegyezés a hibás ezért, hanem részben mi magunk és nem annak az alaphoz elhagyása a helyes következtetés, hanem a törvény helyes végrehajtásának követelése. Ragaszkodjunk ezért a 67-ben elfogadott kötéshez ösztönösen és tudatosan, úgy azonban, hogy mindazon jogaink érvényesülését szívós akarattal követeljük, melyek abban megállapítva vannak.

Par hét múlva száz éve lesz, hogy azon nagy mű alkotója világra jött és az efordulón ne gáncsossal, hanem halálal újítsuk fel emléket nagy alkotásához tanítottatott hűséggel visszatérve.

Ezen parló felszólalások után nagy lelkesedés közt hirdette ki a korelnök határozatképpen a szabadelvű párt megalakulását s felhívta a gyűlést szervezkedésre.

Egyhangú lelkesedéssel megválasztottak: Elnökök: Folyovics Sándor kir. közigazgató; ki megleg szavakban mondott köszönetet a kitüntető bizalomért s lelkes beszédben hívta fel a párt tagjait az összejövetelre és a párt hazafias nagy céljainak önzetlen és kitartó szolgálatára.

Alnökök lettek: Csató Ferencz, Deli Ödön, Enyedi Lajos, dr. Garda Kálmán, Nagy Lajos, Reinhold Oliver, Szász József, Szilágyi Farkas, dr. Varró László, Zeyk Gábor.

Titkárok: Lázár István, dr. Müller Jenő. Jegyzők: dr. Lengyel György, Cserner Ákos, dr. Jokszyann Ödön, Zalányi Géza, Nagy Pál, dr. Müller Zoltán.

Választmányi tagok: Albert Iván, Angyel József, Balogh Ferencz, Barácz Albert, br. Bánffy Kazimir, dr. Boiz József, Benedek Gábor, Csató János, Cserenyés Ödön, Cserner József, Deán Valér, Dezső Zsigmond, dr. Dobozy Vilmos, Felszeghy Sándor, Fried Ignác, Horváth László, Imreh József bírtokos, Imreh József fozszolgabíró, Jancsó Samuel, dr. Jenei Elek, Kovács József, Krengel Sándor, Krisán István, Krisán Miklós, Lövi Salamon, dr. Magyarai Károly, Müller Mihály, Pop Aurel, Papp János, Pogány János, dr. Reich Bela, Ruzs János, Salamon Hermann, Salamon Ignác, Sándor Ignác, Sándor János, Sándor Jenő, Simonffy Alajos, Száva János, Scheidel József, dr. Szaniszló Albert, Tóth Miklós, Tóth Samuel, Török Bertalan, Uray László, Varró Ferencz, Vinczenti Lajos, Weirich Frigyes, dr. Winkler Albert, ifj. Winkler János, Will Károly, Z. Szócs Sándor.

Határozati javaslat.

Folyovics Sándor elnök felhívja a pártgyűlést hogy a napirenden levő politikai kérdésről, a véderő nemzeti irányu fejlesztéséről nyilatkozzék.

Ez ügyben Lázár István koll. tanár emelt szót.

„Első pillanatra úgy látszik — ugymond — hogy a megalakulása kedvezőbb időt is választhatunk volna, mint a mesterségesen szított izgatottság s az erőszakoskodásig fokozódott politikai türelmetlenség időszakát.

En mégis üdvözlöm a megalakulásban nyilvánuló határozottságot; mert bizonyos az, hogy a politikai véleménynek ilyen körülmények közt való megnyilatkozása külső hatásoktól független és erős meggyőződésre mutat.

Sőt éppen ezt az időt tartom legalkalmasabbnak, hogy komolyan gondolkodó emberek a merséklet és törvény szavát hallassák.

A kiegyezés alapján álló szabadelvű politika híve vagyok magam is. Nem azért, mintha azt a kiegyezést minden részletben tökéletes és befejezett dolognak tartanám. Hiszen emberi mű az is! De azt is látom, hogy nemzeti fejlődésünkhöz erős alapokat és széles területet biztosított.

Most 36 év múltával, mikor az akkori viszonyok válságos és szomorú voltát, közvetlenül és parancsoló hatással nem érezzük: könnyű elmondani hogy ezt az épületet szebb helyen, kiemelkedőbb ponton is lehetett volna emelni hol tisztább a levegő, szebb a környezet és messzebbre nyílik a kilátás. Meddő kritizálás örökre csak ott hangzótt, hogy jobb lett volna másképpen; hiabavaló beszéd a multat vadolgtatni, s ebben kimeríteni a hazafias érzület erejét.

Azért, mert valamely — különben erős és kényelmes — épületnek a folyton fejlődő izlés előtt szépségihai tűnedeznek fel, vagy az idő a vakolatját itt-ott megrongálta: balgaság volna azt alapjaiból ledönteni. Az élet nem pusztán költői élvezetekre van berendezve, hanem mindenekfelett a megélhetes feltételeire, az igények és erő egészséges viszonyára. Nincs nekünk időnk arra a fényűzésre, hogy meglévő erős alapokat bontogassunk s új alapozással foglaljuk le magunkat. De talán erőnk sincs arra, hogy ellenséges környezetben, minden segítség nélkül, egyik kézben

vakoló kanalat, másik kézben védelmi fegyvert tartva örökösen csak alapozgassunk és soha kényelmesen ne lakhassunk; s míg mindenki lázasan iparkodik körülöttünk anyagi ereje fejlesztésén, mi még csak kedvünkre ne is dolgozhassunk.

A mi épületünk nem épült hegytetőn, csak utcá-sorban, szomszédok közé ékelve; de külső viharok nem nem igen járnak, elég melegt tart; elég tágas; kényelmesen lehet benne élni; gazdagodni is lehet, ha dolgosunk; sőt újabb építkezésre, fényűző berendezésre is nyílik benne tér elég. Az erős alapok megbírnak akár még egy emeletet; tornyot is tehetünk rá magasat, s kitzűhetjük a nemzeti munka és dicsőség lobogóját. Hát akkor minek volna ezt most alapjában döntögetni? Hiszen azok kedvét, a kik ezt felforgatni szeretnék, nem lehet az új épülettel sem kielégíteni. Nekik — tisztelem a kivételeknek — nem az új épület kell, hanem maga a felforgatás s a vele járó zűzavar. Országok és intézmények sorsa bizonyítja, hogy nem születtek egyszerre nagyoknak és hatalmasoknak, mint Minerva Jupiter fejből.

Bocsánatot kérek, ha kissé részletesebben szölok erről a már vitatott kérdésről. De éreztem a szükségét, hogy ezt elmondjam, főképpen azért, mert a mit a kiegyezésről általában tartok, az minden részletben ráillik a véderő intézményére is, a mely a nemzeti közvéleményt ma kizárólag foglalkoztatja.

Csak még egy megjegyzést teszek. A kiegyezési alap-törvények értékére nézve klasszikus bizonyosságul hozhatom fel a magyar országgyűlés egyik legtekintélyesebb pártjának: a függetlenségi pártnak eljárását, a mely a most folyó vitában a merev negáció álláspontját elhagyva és a 67-es törvények alapjára helyezkedve követeli a paritásnak a hadseregben való érvényesülését. Elismerte tehát a kiegyezést a fejlődés lehető és biztos alapjának.

Ezek előrebocsátása után áttérek arra az általános és intenzív hangulatra, mely a véderő kérdésében országgyűlést megindult.

A magyar és osztrák állam közös védelmének elvét az 1867. XII. t.-cz. állapítja meg és részletezi a 9, 11, 12, 13. fejezetekben. Ez a részletezés azonban csak nagy vonásokban történik, jóformán csak a keretet szabja meg; az életnek, a fejlődő életnek, a tapasztalatnak kellett és kell azt tartalommal megtölteni. Olyan tartalommal, melyet a szövetségbe lépett államok lét-feltételei, külön-külön és együttesen megkívánnak. Megvannak alapítva a magyar királyi alkotmányos fejedelmi jogai a magyar hadseregre, mint az összes hadseregek kiegészítő részére; de megvannak állapítva minden ketséget kizárólag a nemzet jogai is; mert világosan ki van mondva, hogy az unjonecz megajál-lás jogát s azon feltételeknek megállapítását, melyek mellett az unjoneczokat megadja, az ország magának tartja fenn. Tehát a törvény bölcsen gondolkodott a nemzet jogainak csorbítatlan voltáról.

Harmadik év alatt a nemzeti munka lázas tevékenységben volt lekövetve, főképpen gazdasági és kulturális téren. A megélhetésnek és a nemzeti államnak — úgy szólván — elemi feltételeit kellett biztosítanunk. Ez a munka meglehetősen sikerült is. Minden kicsinylő és az elégedetlenséget mesterségesen, ne mondjam, üzletszerűleg szító hang ellenében egyszerűen csak arra hivatkozom, hogy allami költségvetésünk ez idő alatt megtízszereződött, száz millió koronáról ezer millióra emelkedett.

Fejlődött a két állam közös védereje, tehát benne a magyar hadsereg is, számban, erőben és tekintélyben; de — úgy látszik — ebben a fejlődésben csak a szolgálati érdek volt az irányadó; a kiegyezés paritásos alapelve ezen a teren nem érvényesült, a magyar nemzet közjogi önállása kifejezésre nem jutott.

A nemzet elérkezettnek látja az időt és szükségét érzi annak, hogy a magyar állam tekintélyének és a magyar nemzeti szellemnek a hadseregben is érvényt szerezzen. Ebben a törekvésben nincs nekünk szükségünk arra, hogy a határozatlan bizonytalan, inkább hatóság mint erős, de kétségkívül hangulatos természetjegrá hivatkozzunk. Megállapított és szigorúan szabályozott jogviszonyok közt, a melyek nemzetek egymáshoz való viszonyát és kötelezeteit talán századokig apróra szabályozzák: a szerződés, a törvény a döntő. Ez a törvény most is a mi erősségünk. Hogy a nemzet óhajta olyan általános és intenzív lett, csak onnan lehet magyarázni, hogy az óhajás az igény nem kezeletből, elméletből, nem határozatlan vágyakból és aspirációkból származott, hanem törvényben biztosított alapja van. A kiegyezés alapján való ezen fejlesztésben a vezérsereg minden-estére azt a politikai pártot illeti meg, mely a kiegyezés alapján áll s különben is az ország nagy többségét képviseli. Megalakulásunk után az lehet első legméltóbb és legfontosabb teendők, hogy a kérdésben állást foglaljunk és programot valljunk. Ezen program rövid lényege — szerény nézetem szerint — abban volna összefoglalható, hogy midőn hódolattal ismerjük el a király felségi jogait a magyar hadseregnek, mint az összes hadsereg kiegészítő részének egy-séges vezérletére, vezényletére és bszervezetére vonatkozólag: egyszermiind szükségesnek tartjuk, hogy a magyar állam közjogi önállása és tekintélye a hadseregben a paritásos elv alapján kellőképpen kifejezésre jusszon. Ez egyáltalán nem fogja veszélyeztetni a törvényben kitűzött célt: a védelem közösségét. Sőt a magyar nemzet hagyományos katonai erényei a nemzeti szellem napsugaraitól bizonyára megerősödnek s a magyar koronának és a nemzeti jövőnek annál nagyobb erőt, biztosítékot, büszkeséget és dicsőséget adnak. Ebben a meggyőződésben tisztelettel indítványozom, hogy csatlakozzunk az országban szerte megnyilatkozó szabadelvű pártokhoz és foglaljunk állást a következő határozati javaslattal, melyet elfogadásra ajánlok:

„Magyarország alkotmányához való hű ragaszkodásunk, a magyar nemzet jogainak és nagy érdekeinek törvényes biztosítása iránti törekvésünk, a nemzeti szellem mindent átható erejének hatalma, mely egyetlen tiszta, nemes forrásból: az igazi hűszeretetből fakad, — arra indítanak bennünket: Alsó-Fehér vármegye nagyenyedi országgyűlési képviselő választó-kerülete szabadelvű pártjának tagjait és mindazokat kik törekvéseinkkel rokonszenveznek, hogy azon végtelenül káros és szomorú helyzetben, melybe törvényhozásunk a nyugodt parlamenti tevékenység megakadása folytán jutott, kifejezzük e feletti mély aggodalmunkat és a válság megoldása érdekében célra vezethető óhajainkat.

Azon nézetben vagyunk, hogy amidőn a kedvezőtlen külpolitikai viszonyok miatt is aggályos belpolitikai helyzetünket rendezni komoly kötelesség, másfelől az orvoslás és rendezés nagy munkájában hazafias feladatunkat csak aaptörvényeink nyomán és bölcs merséklettel teljesíthetjük azon határok között, amelyek az 1867. XII. t.-cz. által körvonalozott helyzetünk és anyagi erőnk mértéke kijelölnék.

Ezek előre bocsátásával, miután a tarthatatlan politikai válságot, a hadsereg magyar részére vonatkozó nemzeti követelések felvetése folytán, csakis ezek megfelelő teljesítése útján lehet elenyésztetni, ezekre vonatkozó óhajainkat, az országgyűlés nyilvánuló közér-zület által támogatva, az 1867. XII. t.-cz. keretében, következőkben fejezzük ki:

Óhajtjuk, hogy a magyar hadsereg ezredeiben a magyar állam címere és színei a katonai jelvényeken, zászlókon, — a magyar állammivvel használata pedig a katonai igazságszolgáltatásnál érvényre jusszon.

Kívánjuk, hogy a magyar ezredek tisztjei az 1840: II. t.-cz. értelmében magyar honosok legyenek s e célból az 1868. évi felségrendelet is végrehajtsék.

Kívánjuk, hogy a magyar katonai nevelő-intézetekben a tanítás nyelve a magyar állammivvel legyen; ezen intézetek hazánk területén a szük-éghöz mérten szaporítottassanak és felsőbb műszaki akademia is létesítessék, hogy ezek folytán elegendő számú magyar tiszt kiképezetése legyen elérhető.

Kívánjuk, hogy a hadseregben a trón iránt való hagyományos hűséggel együtt a magyar hazaszeretet és vitéség erényei állandóan érvényesüljenek a magyar királyság önállóságának kifejezésével. Ezen szempontból magunkénak vallottuk és valljuk a hadsereg magyarhonon ezredeiben a magyar szolgálati és vezénynyelv behozására nézve megnyilatkozó nemzeti közóhajt is. De miután belátjuk, hogy ezen közóhaj valósítása, a kellő előkészület hiányában, csak bizonyos idő múlva követhetnek be, — első sorban a magyar tisztképzésre vonatkozó előfeltételek valósítását kívánjuk azzal a biztos várakozással, hogy ezen előfeltétel teljesülése idejében az alkotmányos törvényhozás, Ó felségével egyetértve, — valósitani fogja a magyar szolgálati s vezényleti nyelvre vonatkozó közóhajtást s ezzel a paritást, az 1867: XII. t.-cz. szellemének megfelelő módon, a hadseregben is létesíteni fogja.

Ezen határozatról a nagyenyedi-választó kerület országgyűlési képviselője: Török Bertalan atyánkfia, a közóhajról való tájékozása céljából, — vármegyénk többi választó kerületeinek szabadelvű pártjai pedig hozzájárulásra való felkéréssel értesítettnek.

Dr. Varró László, Nagyenyed város polgármestere, szólalt fel először a javaslat támogatására.

„Azon meggyőződésben van, hogy ilyen politikai párt megalkotása jótékony erkölcsi befolyást fog gyakorolni a jelen körülmények között, mikor azt látjuk, hogy a magyar alkotmányosságot komoly veszély fenyegeti: kormány nincs, az államháztartás megakadt, kün a népben pedig borzasztó gondolatok forronganak. Foglalkozni kell a helyzettel. Nincs különbség ellenzéki és kormányparti magyar ember között a tekintetben, hogy a jog- és törvénynek érvényt kíván szerezni. A határozati javaslat a nemzeti pontokat magáéva teszi s különös erőt kölcsönöz neki az, hogy a nemzeti kívánalmakat nem pusztán óhajként — mint az ellenzék — hanem a törvény alapján teszi magáéva: az 1867. XII. t.-cz alapján, melybe belemagyarázhatók a nemzeti követelmények s melyekhez így feltétlen jogunk van. Nem lehet csodálkozni, hogy a nemzet a 36 évig felremagyarázott törvényt helyesen kívánja értelmezni. Mikor a központi szabadelvű pártban látjuk a fejlesztettséget, nekünk a törvényhatóságokban kell párttá tömörülnünk, figyelmeztetve a központot az elvekre, melyek alapján a kibontakozás lehetővé válhatik.

A program pontjainak egyetlen egy Achilles-sarka van: a magyar vezényleti nyelv. Ezt mi az 1867. XII.-ből magyarázunk s épp úgy kívánjuk mint a legvéresebb száju ellenzéki ember, azon különbséggel, hogy belátjuk, hogy ennek megvalósítása egy-szerre nem történhetik, csak bizonyos előfeltételek után. De sikra szállunk, nem kérünk leczkét senkitől. Azon nemzeti kívánalmak, melyeket országgyűlési hangoztatnak, szíveinkben is visszhangra keltek ama különbséggel, hogy a nemzet már megszerzett jöletet kockára dobni nem kívánjuk; törvényes uton járunk. Kéri a pártgyűlést, hogy a nemzet lelkiületéből fakadó határozati javaslatot fogadja el.

Török Bertalan orsz. gyűl. képviselő utalva azon felhívásra, mely a határozati javaslat záradékában hozzá intézettek, és utalva azon meggyőződésre, hogy a nemzeti szellemnek fokozatosan a magyar állam minden intézményét át kell hatnia, a nemzeti irányu természetes és fokozatos fejlődést indokoltnak tartja a hadseregben is. Ezért első sorban az első feltételeket kell megteremteni s fokozatosan haladni. Elfogadja és magáéva teszi a határozati javaslatot. A gyűlés a javaslatot egészben el fogadja.

Gyűlés
ispánál
vetkező

„Örön
let szab
val ink
nehéze
elérkez
mérésékl
zetlen h
tudó ir
higgadt
hazánk
talán se
böző ir
arany
hogy a
ezen e
nekem
gramm
béke o
ket, de
szabad
A tiszt
ves vo
tak s
a kez
szent
volt a
parlan
örködt
vívtká
soha
ellen
Abban
egy S
nek b
rizmu
küzdé
alkotr
a mu
éppen
alkotr
fogná
letünt

A s
mely
hatva
telgól
S a
szeles
tartat

A
töltöt
liebi
munk
ságu
szert
A m
tai e
nak
szere
e me
Ol
az e
ben
gálat
Delu
visel
zené
zene
bány
pelté
a ze
kásó

Sz

Tisztelgés a főispánnál.

Gyűlés végeztével a párt tagjai Zeyk Dániel főispánnál tisztelegtek, ki az elnök üdvözlő szavaira következő beszéddel válaszolt:

„Örömmel értesülök a nagyenyedi választó-kerület szabadelvű pártjának újra szervezéséről, annival inkább örömmel, mert hazánk jelenlegi nehéz és súlyos politikai viszonyai között valóban elérkezettnek látom az időt arra, hogy a józan mérséklet, a bölcs körültekintő, a tiszta és önzetlen hazafiságot bölcs önmérséklettel párosítani tudó irányzat érvényesüljön. Soha sem volt a higgadt, nyugodt megfontolásra nagyobb szükség hazánk politikai viszonyaiban mint éppen most, s talán soha sem volt nehezebb megtalálni a különböző irányú szélsőségek közt a biztos célra vezető arany középutat, mint éppen most. Azon hitben, hogy az önök által ma megalakított szabadelvűpárt ezen célokat fogja szolgálni, és erre garancia nekem a szabadelvűpárt multja és az önök programjuk, és azon hitben, hogy a pártjuk kezében a béke olajágával fog működni és nem az ellentéteket, de az érintkezési pontokat fogja keresni — a szabadelvűpárt megalakulását tudomásul veszem. A tisztelt elnök úr hozzám intézett szavaiban szíves volt megemlékezni azokról, a kik előttünk jártak s kiknek nyomába lépni, példájukat követni, a kezükből kihullott zászlót átvenni nekünk szent és elodázhatlan kötelességünk! Szerencsés volt azok küzdelme, kik ott voltak a magyar parlamentarizmus bölcsőjénél s felő gonddal együtt örködték azokkal a bölcső felett, a kikkel megvívta az elvek nemes férfias harcát, mely soha sem szállt le a személyi torzalkodás, az ellenzétek meggyanusítása, lerántása fertőjébe. Abban az idealizmussal telt légkörben, melyre egy Széchenyi s egy Kossuth nyomta rá szellemének bélyegét, nem tenyésztett még a parlamentarizmus modern parazitája s az elvek nemes ideális küzdelmében a legyőzött is győztes volt. Mostani alkotmányos küzdelmünkben, fájdalom, nélkülözzük a mult ezen nemes tradícióit s a mai viszonyokat éppen ennek hiánya teszi kétségbeesítővé. A mai alkotmányos küzdelemben az lenne a győztes, az fogná biztosítani a magyar számára a jövőt, ki a letűnt idők idealizmusát vissza tudná varázsolni!”

A szép beszédet, melynek minden szava államférfiai mély belátással és kormányzói bölcsességgel van áthatva, sokszoros és lelkes tüntetéssel hallgatta a tisztelgők nagy serege.

S azzal az őszinte óhajattal távoztak, vajha minél szeleesebb körben hallanák és megszívlelnék ezek tartalmát és igazságát.

Friedenliebi Fritz Pál jubileuma.

A marosújvári főbányahivatal főnöke folyó hó 2-án töltötte be szolgálatának 40-dik évfordulóját. Friedenliebi Fritz Pál hosszú szolgálata alatt sokoldalú munkásságával, igazságosságával és egyéb jó tulajdonságaival sok jó barátot szerzett magának, nagy népszerűségnek örvend s mindenki szereti és tiszteli. A marosújvári főbányahivatali kerület tisztikara, barátai és ismerősei meg is ragadták az állami szolgálatának 40-ik évfordulójában kínálkozó alkalmat, hogy a szeretetüknek és tiszteletüknek kifejezést adjanak. És e megnyilatkozás impozáns volt.

Október 3-án d. e. 10 órákor Szabó Albert főmérnök az egész tisztikar jelenlétében lelkes beszéd kíséretében ünnepélyesen átnyújtotta a negyven évi hű szolgálataért neki adományozott jubileumi díszérmet. Délután 6 órákor a kerülethez tartozó öt műnek tisztviselői, az altisztek és a munkások fátylós menetben zenével az ünnepelt lakásához vonultak. A bányászzenekar alkalmi darabja után Steiger Zsigmond m. kir. bányamérnök a munkások nevében üdvözölte az ünnepeltet. A tisztelgés zenével zárult, mire a fátylós menet a zenével a Stefánia-intézkedő elé vonult, a hol a munkások eloszlottak. A tisztviselők, altisztek és az ünne-

pelt tiszteletére összegyűlt vendégek, köztük Szász József Alsó-Fehér vármegye alispánja, gróf Bethlen Sándor a marosújvári kerület országgyűlési képviselője, gróf Bethlen József nagybirtokos, br. Bánffy Kázmér alsófehérvármegyei főjegyző, Felszeghy Sándor nagyenyedi anyakönyvvezető-felügyelő. Szentgyörgyi Elek M. A. V. főfelügyelő, Sándor Jenő nagyenyedi városi tanácsos, Csuka Domokos magyar-igényi főszolgabíró, Dezső Zsigmond főerdész, Félix Károly és Cicci Maria Richard szódagyári igazgatók, Donnoffer József szekelykocsárdi vasuti állomásfőnök, dr. Garda Kálmán nagyenyedi ügyvéd, Szalai Béla a magyar kereskedelmi részvénytársaság sójvédeki vezérigénykészenének főnöke, Oelberg Gusztáv zalathnai bányakapitány, Angyal József bányatanácsos zalathnai főbányahivatali főnök, Kurovsky Zsigmond zalathnai főmérnök, stb. stb. helybeli és vidéki intelligencia színe-java pedig bevonult a 100-nál több teretkre berendezett és szépen díszített intézkedőbe.

Szabó Albert főmérnök díszes albumot, Márton Károly bányaintéző szép kivitelű bányász-szobrot, első a tisztviselők, második az altisztek nevében emlékül az ünnepeltnek.

Azután asztalhoz ült a társaság.

Az ünnepélyes vacsora során először Szász József alispán emelkedett fel és szép szavakban éltette a királyt.

Másodiknak Wiesner Adolf főmérnök és dékának sóbányahivatali főnök mondott szép pohárköszöntőt az ünnepeltre. Az ünnepelt válasza után Szabó Albert főmérnök Lukács László pénzügyminisztert, Kovács Géza bányamérnök Zeyk Dániel főispánt, Benedek Kálmán parajdi sóbányahivatali főnök a vendégeket, Jancsó Lajos ev. ref. esperes Szász József alispánt, Láng Aurél számvevősi főnök az ünnepelt családját, Magyar Mihály bányamérnök gr. Bethlen Sándort éltette.

A hajnali órákig együtt maradt kedélyes társaságban ezeken kívül is egymást érték a sikerültebb és elmés pohárköszöntők.

Vegyes hírek.

— **Előfizetőinknek.** Panaszokat hallottunk lapunk hiányos adminisztrációjára felől. Rögtön utána néztünk a dolognak s intézkedtünk. De egyszersmind kérjük t. előfizetőinket, méltóztatassanak a megfelelő pósthelyükön s kérdést tenni a lap rendes érkezése felől.

— **Október 6.** Felhőbe hanyatlott 1849. okt. 6-án az aradi vár piacza. A megtorlás véres munkájára a magyarok Istene csak felhő fátyolán keresztül tekintett le. Azokat az ölmogyókat, melyek nemes, hős kebleket furtak át, de a melyek, mintha a nemzet szívét találták volna, azokat a bitókat, melyek a nemzet gyálatfáinak készültek, de a szabadság messiásainak keresztfaivá váltak, megszentelte. A megszentelt golyókat a nemzet kegyelete amulettek gyanánt féltve őrizi, a bitók forgácsait a hazaféjaldalom titkos óráiban csókjaival illeti, az eszméket, melyeket a 13 vértanu képviselt 21 évig elrejtve ápolgatta, míg az alkotmányos élet hajnalán büszkén mutathatta be ismét a világnak s ma azon van, hogy teljesen érvényesíthesse. Ime vértanuinak halhatatlansága! Mintha a megszentelt bitók forgácsaira lehelt volna rá a kegyelet csókját a Bethlen-kollegium ifjúsága okt. 6-án tartott gyászünnepélyével! Mi, kik éppen úgy lelkesedtünk egykor mint ők, könyneztünk, míg a lelkesedés és bánat fölőlségét az élet és józanság kissé leszűrte, örömmel s a haza jövőjébe vetett erős bizodalommal hallgattuk végig ünnepelésüket. A XC ik zoltár és Zajzon vallástanátr tömör, magvas imája templomi vallásos hangulatot adott lelkünknek. Simonfy VII. g. o. tanuló rokonszenves hangon előadott tartalmas szép beszéde, a képezdei és gimn. önképzőkori dalkar sikerült énekszámai a honfi bánat hurjait regették meg bennünk, Enyedi VIII. o. és Paulini VII. o. tanulók szavataikkal, a záróének, a Szózat pedig együttesen lelkesített bennünket s fokozta bizalmunkat erőnkben és jobb jövőnkben.

— **Halálozás.** Résztvétel értesülünk egy általános tiszteletben álló család gyászáról. Sallak Andorné szül. Will Adél, életének 32-ik, boldog családi életének 3-ik évében hosszas és kínos szenvedés után Nagyenyeden elhunyt. Temetése ma d. e. 10 és fél órákor lesz az ev. ref. egyház szertartása szerint.

— **Gyászhir.** Egy kiváló derék ember és hazafi hunyta le örökre szeméit. A Miksa-család közszeretben és általános tiszteletben megöszült nesztora: Miksa Elek halt meg Hadréven 88 éves korában, a ki a közéletben nagy szerepet töltött be s önzetlen munkásságával nagy tekintélynek örvendett minden körben. Haláláról a következő szomorú jelentést vettük:

„Miksa Imre országgyűlési képviselő a maga és kedves testvére Miksa Emma, Miksa Zsuzsanna, Miksa Ilka mint legközelebbi rokonai nevében mély bánattal, fájdalmas szívvel jelentü forrón szeretett édes apjának káransebesi és dióváraljai Miksa Eleknek, a 67-és években volt Tordavármegye alispánja és országgyűlési képviselőnek élete 88. évében hosszas szenvedés után f. hó október 4-én délután 5 órákor bekövetkezett szomorú elhunytát. A hazának megint egy önfeláldozó, tanorithatatlan igaz hű fia, erős oszlopa dőlt ki, magával vive hazáját, embertársai és családja hű szeretetét. Mély bánatot és kipótolhatatlan irt hagyva hátra övéinek. Földi maradványai f. hó 6-án d. u. 2 órákor róm. kat. szertartással fognak a hadrévi család sírkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Áldott legyen örök emléke! Az örök világosság fényeskedjék neki! Hadrév, 1903. október hó 4-én Az elhunyt Alsó-Fehér vármegyében Háportonban szép birtokot kezel s mint a törv. hatósági bizottság tagja. közszeretben állott.

— **Képviselői közgyűlés** tartott Nagyenyeden f. hó 5 én dr. Varró László polgármester elnökle alatt, melynek tárgysorozatából a következő fontosabb határozatok emlíjük meg: a városi számvévi állásra négy pályázó közül Bisztricsány Pál választott meg, kinek működéséhez sok szerencsét kívánunk. Mircse János főerdész előadta a városi erdők 1904 évi kihasználásának és a szükségessé vált új erdőültések tervezetét, melyek Dezső Zsigmond szakszerű hozzászólása után némi módosítással elfogadtatott. Egyszersmind kimondatott, hogy a f. éven az eddigi hat köbméter helyett nyolcz köbméter adassék kompetenciának a Szabad-erdőről; azon esetre pedig ha a marhavész miatt innen nem volna szállítható, kivételesen a Herzsáról. A tanács bejelentette, hogy az állami elemi iskola építése öt ajánlattevő közül az Erzsébet-Kossuthfalvi Ipartestületi Hitelszövetkezethez adatott ki a miniszter által csekély módosítással jóváhagyott terv alapján. Favágatási biztossá Székely K. János választott meg. Több biztosság megválasztása és jelentések előterjesztése után Illyés Árpád és Gabré Árpád a városi törzspolgárok sorába titkos szavazattal felvételtek.

— **Tűz.** Éppen a legjobb hangulatban volt az a vidám társaság, mely a „Két Hattyuban“ Bisztricsány Pál megválasztását ünnepelte, midőn éjjel 1/12-kor „tűz van“ ordítás vágta ketté Dancs Mózi híres népdalegyveleget. Egy pillanat alatt az utcán termett Papp János tűzoltó főparancsnok, ki lelkesítő példájával csodás kötelességérzetet és mondhatni vakmerő bátorságot tud önteni ifju segédtszertebe és csapatja minden emberébe. A nappali fényt árasztó tűz a várszegutcai Gajzágó-ház udvarán levő istálló fedeléről piroslott s rögtön belekapott a mellette levő Sebesiféle istállóba is. Egy-kettőre ott voltak derék tűzoltóink s kirohantak a főiskola bátor növendékei, Székely Ödön tanárral élükön. A tűzfecskendőket oda hurczolták, felszerelték, az új tolólétrát a legveszedelmesebb helyen felállították. Így történhetett, hogy a hatalmas tüzett lokalizálták s a pusztító elemet megfékeztek bátor tűzoltóink, kik mítsem gondolva magukkal elszántan rohantak ketszer is a tűzön keresztül főparancsnokuk nyomában, ki első volt az egyik épület tűzfalán is, ahonnan az oltó vizsugarat a leghatásosabban lehetett irányozni. A tűz oka még ismeretlen. Tűzoltó seregünk reggel 4 óráig volt elfoglalva nehéz munkájával és csak 5 óra után vonult el a vész színhelyéről.

— **Október 6-án** gyászmise volt a hazafias minorita-rend templomában. A mint tudva van e derek szerzetes-rend tagjai virrasztottak a halálra ítélték mellett az utolsó éjszakán és ők kísérték utolsó utjokra az aradi vértanukat. A gyászmisét főtiszt. Deli Ödön házfőnök mondta rendtársaival, melynek végeztével a közönség a „Hymnuszt“ énekelte.

— **Uj tavasz.** Ujra virágoznak s ujra leveleznek városunkban a vadgesztenye fák. Nem volt eső egész szeptemberben és a gazdák szomoruan néznek a kemény tarlóra, mert nem lehet szántani, vetni. A szüreti kilátások a hegyalján, Benedekben, Csákyán nagyon jók, a többi helyen vegyes. Kiváló minőségű mustra számitanak a Gál nap után kezdődő szüreteken. Állítólag 16—18 forintot ígérnek egy hektóliter asztali mustért.

Számos elismerés és bizalom nyilatkozat igazolja azt, hogy

TÁNGEL JÓZSEF
női, férfi és gyermek divatáru üzletében
NAGYENYEDEN

a legszolidabb szabott árak mellett
csakis mindig
a legjobb minőségű áruk lesznek kiszolgálva.

4. oldal.

— **A színészek** Gorkij „Ejjeli menedékhelye”-nek sikeres előadásával és a „Drótostót”-nak megtolázásával búcsút vettek városunktól. Búcsújuk annál érdekesebb volt, mert zenészek f. hó 4-én érkezésükben a Nemzeti Szálló előtt hirtelen összehajolhattak s egy negyed óra múlva már megbékélve ültek a könyvkereskedő padján a gesztenyefák árnyékában. Palotay urat, a kiről azt tudjuk meg, hogy színészeit nem fizette, a kítől a jelesebb erők egymásután ugrottak meg, a ki társulatának csak töredékével jött ide s rongyos ruhátárral, mert „a nagy ruhátárat Enyedre áthozni nem érdemes”, nem ajánljuk ezután engedélyre a városi hatóságnak.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Sz. 4845—1903.
tkvi.**Árverési hirdetményi kivonat.**

A nagyenyedi kir. járásbíró mint tekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Müller Mihály ügyvéd által képviselt nagyenyedi kisegítő takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak Szász Szimon hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 460 kor. tőke, s jár. iránti végrehajtási ügyében a nagyenyedi 214 számú tjkben foglalt: A + 5-6 r. sz. 438, 439, 2573, 2574 hr. sz. ingatlanra összesen 671 korona becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az 1903. évi október hó 26-ik napján d. e. 10 órakor a nagyenyedi kir. járásbíró mint tekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a kiküldési áron alól is el fog adni.

Árverezni szándékozik végrehajtó kivételével, tartoznak az ingatlanok becsértékének 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint tkvi hatóság.
Nagyenyeden, 1903. július hó 22-én.

Weiner,
kir. aljárásbíró.

400 1—1

Sz. 4843—1903. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Müller Mihály ügyvéd által képviselt nagyenyedi kisegítő takarékpénztár végrehajtónak Zeithner Adolfné szül. Seprényi Klára nagyenyedi lakos végrehajtást szenvedő elleni 240 kor. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a nagyenyedi 699 sz. tjkben A + 4 r. sz. 1561 hr. sz. ingatlanra összesen 2000 korona becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az 1903. évi október

hó 26-ik napján d. e. 8 órakor a nagyenyedi kir. járásbíró mint tekkönyvi hatóság hiv. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a kiküldési áron alól is el fog adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsértékének 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt L. M. rendelet 8. §-ában megjelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a kir. járásbíró mint tekkönyvi hatóság mint tekkönyvi hatóság.

A kir. járásbíró mint tekkönyvi hatóság.
Nagyenyeden, 1903. évi július hó 22-én.

Weiner,
kir. aljárásbíró.

401 1—1

Sz. 4844—1903. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint tekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Müller Mihály ügyvéd által képviselt nagyenyedi kisegítő takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak Luka Róza nagyenyedi lakos végrehajtást szenvedő elleni 1000 kor. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a nagyenyedi 621 sz. tjkben foglalt A + 2 r. sz. 1339, 1340 hr. sz. ingatlanból végrehajtást szenvedő illet. felérés jutalékára összesen 2052 kor. becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az 1903. évi október hó 26-ik napján d. e. 9 órakor a nagyenyedi kir. járásbíró mint tekkönyvi hatóság hiv. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a kiküldési áron alól is el fog adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsértékének 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint tekkönyvi hatóság.
Nagyenyeden, 1903. július hó 22-én.

Weiner,
kir. aljárásbíró.

399 1—1

Sz. 4066—1903.
tkvi.**Árverési hirdetményi kivonat.**

A marosújvári kir. járásbíró mint tekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a kir. kincstár végrehajtó részére 138 kor. 60 fillér tőke, ennek esedékes 5% kamatai 12 kor. eddigi már megállapított ugy a jelenlegi 8 kor. meghatározott és az ezután felmerülő költségek behajtása végett Ursz János késedelmes árverési vevő o-tordosi lakos ellen a gyulafehérvári kir. törvényszék. marosújvári kir. járásbíró területehez tartozó Oláh-Tordos község határában fekvő, a 215 számú tjkben felvett s Ursz Timofej néven álló s az 1903. évi március hó 19. napján Ursz János által megvásárolt A — 1 r. sz. 285, 286 hr. sz. belsőre 441 kor., a 7 r. sz. 976 hr. sz. szőlőre 120 kor., a 8 r. sz. 1103 hr. sz. szőlőre 56 kor., a 10 r. sz. 385 2/2, 382 2 hr. sz. szántóra 168 kor., a 11 r. sz. 760 2 hr. sz. legelőre 29 kor., a 12 r. sz. 555/1 hr. sz. szántóra 88 kor., a 13 r. sz. 768 2 hr. sz. szántóra 243 kor., az o-tordosi 150 sz. tjkben felvett s Ursz János néven álló A + 11 r. sz. 555/2 hr. sz. szántóra 88 kor., a 12 r. sz. 158/1 hr. sz. szántóra 244 kor. ronában megállapított kiküldési áron az újabb árverést az 1881

évi LX. t. cz. 185 §-a alapján az Ursz János késedelmes árverési vevő által a jelzett árverésen letett bánatpénz elvesztése mellett elrendeli.

Az árverés megtartására határozta meg az 1903. évi október hó 28-ik napjának d. e. 10 óra Oláh-Tordos községben a községhezahoz tüzetik ki.

Az árverésnek kitétt ingatlanok becsárban alól is el fog adni. Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint tekkönyvi hatóság.
Marosújvárt, 1903. évi szeptember hó 4-én.

Sólyom,
kir. aljárásbíró.

402 1—1

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r-t.

Alaptőke: 300.000 korona.

Tartalékalap: 100.000 korona.

Elfogad betéteket évi 5%-ra.

Előnyös kölcsönt nyújt betáblázásra.

Kereskedelmi váltókat 6%-al számítol le.

Váltókölcsönt 6 1/2%-ra ad.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9—12 óráig.

Nem lesz több ilyen ritka alkalom az életben, hogy csak 2 forint 96 krajczáért a következő pompás áru gyűjtemény megszereshető:

12 darab csak 2 frt 96 kr.

1 nikkell horgony-rem.-szobora, pontosan járó, 3 évi jótállással; 1 valódi goldin vagy nikkell páncél-lánc; 3 drb valódi goldin gyűrű legújabb fazon, simli brilliánsokkal; 2 legfin goldin nyakkendő; 2 valódi goldin ujdívatu fülönfüggő; 1 tok a horgony-órához; 1 párisi módszerű goldin mellű; 1 goldin vagy nikkell függelék a láncához — Nem tetsző kieserlítettik, vagy a pénz viszatérítettik, tehát rizikó kizárva. Más hasonló hirdetés utánzat.

Mindezen pompás ékszer a horgony-rem. órával együtt csak 2 frt 96 krba kerül.

Kapható készpénzfizetés v. utánvét mellett

KAPPELLNER & HOLZER

óra- és aranyeműk en gros gyári raktárában

Krakau, Dietelsgasse 68. (Oesterreich)

Képs árjegyzék ingyen és bérmentve.

70 44—52

VAJNA MIKLÓS

SZÉKELYHIDY JÁNOS utóda

uri és női divatáruháza Nagyenyeden.

Van szerencsém a nagyrabecült vevőközönség szives tudomására juttatni, hogy bevásárlási utamon oly gyáruknál sikerült nagyobb mennyiségű árut beszerezni, melyeknek gyártmányai mindenütt a legnagyobb kedveltségnek és keresletnek örvendenek. Az idei őszi és téli divat hölgyeknek

angol és francia cybeline és Homespoin szövetek
sottis selymek, francia mosó bársonyok, flanelek s barchettek.

Különös figyelembe ajánlom egyes costum ruha szöveimet, valamint Blouz selyem és mosó bársonyokat. Együttal bátorkodom a nagyrabecült vevőközönség szives figyelmét felhívni, hogy az árak minden árucikknél 10—5%-kal emelkedett, különösen **vászonnál**, mindazonáltal még október hó 1-ig az ár marad mint volt.

Enyedi vászon frt 4-90, 5-30, 5-60. Margit vászon frt 7-25.

Pelikan és Gyukits férfi kalap gyárosok valamint a világhírű pécsi kesztyű gyár kizárólagos raktára.

A nagyenyedi harisnyagyár egyedüli képviselője.

Melyek után magamat továbbra is becses pártfogásukba ajánlom illő tisztelettel

VAJNA MIKLÓS